

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

**Pēcdoktorantūras pētniecības pieteikumu īstenošanas
noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes izvērtēšanas
vadlīnijas un vērtēšanas kritēriji**

1. Ievads

1.1. Viena no Latvijas zinātnes sistēmas būtiskākajām problēmām ir cilvēkresursu novecošanās un nepietiekama to atjaunotne. Lai šo problēmu risinātu, Eiropas Reģionālā attīstības fonda ietvaros izstrādāta investīciju programma pēcdoktorantūras pētniecības atbalstam, veicinot doktora zinātnisko grādu ieguvušo pēcdoktorantu palikšanu nozarē, attīstot viņu prasmes un palielinot zinātnisko kapacitāti, nodrošinot pēcdoktorantu karjeras uzsākšanas iespējas zinātniskajās institūcijās vai pie komersantiem, kā arī sekmējot pēcdoktorantu pētniecības kompetenču pilnveidošanu un iesaisti starptautiskajā zinātniskajā sadarbībā. Finansējumu ir saņēmuši tie pētniecības pieteikumi, kas sniedz ieguldījumu Latvijas viedās specializācijas stratēģijas¹ (turpmāk – RIS3) mērķu sasniegšanā, izaugsmes prioritāšu īstenošanā vai viedās specializācijas jomu attīstībā:

Tautsaimniecības transformācijas virzieni	Izaugsmes prioritātes	Viedās specializācijas jomas
1. Ražošanas un eksporta struktūras maiņa tradicionālajās tautsaimniecības nozarēs	<u>1.prioritāte:</u> Efektīvāka pirmapstrādes produktu izmantošana augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanai, jaunu materiālu un tehnoloģiju radīšana un pielietošanas dažādošana. Netehnoloģisko inovāciju un Latvijas radošās industrijas potenciāla plašāka izmantošana tautsaimniecības nozaru augstākas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu ražošanai.	1. Zināšanu-ietilpīga bio-ekonomika 2. Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas
2. Nākotnes izaugsmes nozares, kurās eksistē vai var rasties produkti un pakalpojumi ar augstu pievienoto vērtību	<u>2.prioritāte:</u> Tādas inovācijas sistēmas izveide, kas nodrošina atbalstu jaunu produktu un tehnoloģiju radīšanai esošo nozaru un starpnozaru ietvaros, kā arī jaunām nozarēm ar augstu izaugsmes potenciālu, kas balstītas uz izaugsmi noteicošajām atslēgtehnoloģijām un, kas nodrošina efektīvu jaunu produktu/ pakalpojumu identifikāciju sistēmu, un kas spēj atrast un sniegt atbalstu jaunu produktu radīšanai gan esošo nozaru un starpnozaru ietvaros, gan arī veidot jaunas nozares ar augstu izaugsmes potenciālu.	3. Viedie materiāli, tehnoloģijas, un inženiersistēmas 4.Viedā enerģētika 5.Informācijas un
	<u>3.prioritāte:</u>	un

¹ <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40334802&mode=mk&date=2014-10-21>

3. Nozares ar nozīmīgu horizontālo ietekmi un ieguldījumu tautsaimniecības transformācijā.	Energoefektivitātes paaugstināšana, kas ietver jaunu materiālu radīšanu, ražošanas procesu optimizāciju, tehnoloģisko jauninājumu ieviešanu, alternatīvo energoresursu izmantošanu u.c. risinājumus.	komunikāciju tehnoloģijas
	<u>4.prioritāte:</u> Modernas un mūsdienu prasībām atbilstošas IKT sistēmas attīstība privātajā un valsts sektorā.	
	<u>5.prioritāte:</u> Moderna un nākotnes darba tirgus prasībām atbilstoša izglītības sistēma, kas veicina tautsaimniecības transformāciju un RIS3 prioritāšu īstenošanai nepieciešamo kompetenču, uzņēmējspējas un radošuma attīstību visos izglītības līmeņos.	
	<u>6.prioritāte:</u> Attīstīta zināšanu bāze (fundamentālā zinātne un zinātnes infrastruktūra) un cilvēkkapitāls zināšanu jomās, kurās Latvijai ir salīdzinošās priekšrocības un kas ir nozīmīgas tautsaimniecības transformācijas procesā: zināšanu jomās, kas saistītas ar viedās specializācijas jomām (1) zināšanu-ietilpīga bioekonomika, (2) biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas, (3) viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas, (4) viedās enerģētikas, un (5) IKT, kā arī Eiropas Komisijas identificētajās atslēgtehnoloģijās (nanotehnoloģijas, mikro un nano-elektronika, fotonika, advancētie materiāli un ražošanas sistēmas, biotehnoloģijas).	
	<u>7.prioritāte:</u> Teritoriju esošo resursu apzināšana un specializācija, izvirzot perspektīvās ekonomiskās attīstības iespējas un virzienus, t.sk. vadošos un perspektīvos uzņēmējdarbības virzienus pašvaldības teritorijās.	

1.2. Finansējums ir piešķirts Latvijas Republikas Zinātnisko institūciju reģistrā reģistrētai zinātniskai institūcijai (turpmāk – zinātniskā institūcija) vai Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētam sīkajam (mikro), mazajam, vidējam vai lielajam komersantam (turpmāk – komersants) individuāla pētniecības pieteikuma īstenošanai, kas ietver mācības, starptautisko mobilitāti un tīklošanās pasākumus. Pētniecības pieteikumu īsteno pēcdoktorants – Latvijas vai ārvalstu zinātnieks, kurš doktora grādu ieguvis ne agrāk kā piecus gadus pirms pētniecības pieteikuma iesniegšanas termiņa. Pēcdoktorants pētniecības pieteikumu īsteno zinātniskajā institūcijā vai pie komersanta, kas uzņem un nodrošina pieeju infrastruktūrai vai cilvēkresursiem pētniecības pieteikumu ietvaros nepieciešamo pētījumu īstenošanai. Pētniecības pieteikumu var īstenot partnerībā ar ārvalsts vai Latvijas zinātnisko institūciju, augstskolu, vai komersantu. Finansējums ir piešķirts fundamentālo un rūpniecisko pētījumu veikšanai. Pētniecības pieteikuma ietvaros var īstenot arī zināšanu un tehnoloģiju pārnesei, tehnoloģiju tiesību aizsardzību uz pētījuma izstrādes laikā radīto rūpnieciskā īpašuma objektu, pēcdoktoranta kompetenču pilnveidi (mācības), dalību starptautiskā mobilitātē un tīklošanās aktivitātēs.

1.3. Pētniecības pieteikumu īstenošanā ir atbalstāmas šādas darbības:

- 1) pētniecība, kas ietver fundamentālo vai rūpniecisko pētījumu;
- 2) tehnoloģiju tiesību iegūšana, apstiprināšana un aizstāvēšana par attiecīgā pētījuma ietvaros veikto darbību rezultātiem;
- 3) zinātnisko rakstu un publikāciju publicēšana, pētījumu rezultātu prezentēšana konferencēs un semināros, kā arī citu zināšanu pārvaldības pasākumu īstenošana;
- 4) bakalauru, maģistru un doktoru darbu vadīšana, recenzēšana, dalība noslēguma darbu komisijās;
- 5) pētniecības vai inovācijas projektu sagatavošana iesniegšanai Latvijas un starptautisko projektu konkursos;
- 6) sabiedrības iesaiste pētniecības pieteikuma norisēs un informēšana par projekta rezultātiem, kas nav saistīti ar intelektuālā īpašuma tiesībām;
- 7) kompetenču pilnveide (mācības);
- 8) starptautiskā mobilitāte un tīklošanās.

1.4. Pētniecības pieteikuma īstenošanā nav atbalstāmas šādas darbības:

- 1) studiju un metodisko materiālu sagatavošana;
- 2) lekciju sagatavošana un lasīšana;
- 3) mājaslapu izstrāde;
- 4) konferenču, semināru u.c. organizēšana;
- 5) ar pētījumu nesaistītu un pētījumā nepamatotu jaunu, atsevišķu IT sistēmu vai datubāžu izstrāde.

1.5. Pēcdoktorantūras pētniecības programma² paredz pētniecības pieteikuma īstenošanas uzraudzībai nodrošināt pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanu. Lai izvērtējumu veiktu, pētniecības pieteikumu īstenošanā ir iesnieguši noslēguma ziņojumu par pēcdoktorantūras pētniecības pieteikuma īstenošanas rezultātiem zinātniskās kvalitātes izvērtēšanai (turpmāk – ziņojums).

1.6. Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanu organizē Latvijas Zinātnes padome (turpmāk – padome).

2. Pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanas mērķis

Pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanas mērķis ir novērtēt īstenoto pētniecības pieteikumu ietvaros sasniegtos mērķus un rezultātus, kā arī šo rezultātu zinātnisko kvalitāti, lai ārvalstu ekspertu veikto vērtējumu izmantotu lēmuma pieņemšanā par pētniecības pieteikuma mērķa un plānoto rezultātu sasniegšanu.

Zinātniskā kvalitāte, sociālekonomiskā ietekme un pētniecības pieteikuma īstenošanas kvalitāte veido 3 kritērijus pētniecības pieteikumu īstenošanas progresā vērtēšanai. Lai veicinātu pēcdoktorantu zinātniskās kapacitātes attīstību pēc pētniecības pieteikuma noslēguma, būtiska ir noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtējumu argumentācija un saņemtās rekomendācijas.

² Ministru kabineta 2016. gada 19. janvāra noteikumu Nr. 50 “Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.2. pasākuma „Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi) 19. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/279803-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-1-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palinelinat-latvijas-zinatnisko-instituciju>

3. Eksperti

3.1. Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes attālinātu anonīmu vērtēšanu veic Eiropas Komisijas ekspertu datu bāzē (<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/experts>) vai līdzvērtīgā ārvalstu zinātnisko ekspertu datubāzē iekļauti ārvalstu eksperti (turpmāk – eksperti). Katra pētniecības pieteikuma vērtēšanai pieaicinātie eksperti tiek izvēlēti atbilstoši MK noteikumu 18. punktā minētajiem kritērijiem³. Ekspertu atlasī veic padome, izmantojot meklēšanu pēc pētniecības pieteikuma īstenotāja norādītās zinātnes nozares un/vai apakšnozares un pētniecības pieteikuma atslēgas vārdiem un kopsavilkuma. Zinātņu nozares un apakšnozares tiek klasificētas saskaņā ar Ministru kabineta 23.01.2018. noteikumiem Nr. 49 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm” (pieejami: <https://likumi.lv/doc.php?id=296661>).

3.2. Katra pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanai tiek pieaicināti 2 atbilstoša pētījumu virziena eksperti. Viens no viņiem tiek noteikts par galveno ekspertu jeb referentu (turpmāk - referents), kurš ir atbildīgs par pieaicināto ekspertu konsolidēta viedokļa formulēšanu, saskaņošanu ar otru ekspertu un apstiprināšanu. Ja pētniecības pieteikums pārstāv multi- vai starp-disciplināru pētījumu, tad izvēlas ekspertus, kuriem ir vai nu arī pieredze šādos multi- vai starp-disciplināros pētījumos vai katrs no tiem pārstāv savu zinātņu nozari, kuru aptver attiecīgais multi- vai starp-disciplinārais pētījums. Viens eksperts var veikt vairāku pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanu atbilstoši savam pētījumu virzienam.

3.3. Vispirms padome vērtēt pētniecības pieteikuma īstenošanas rezultātus un zinātnisko kvalitāti noslēgumā uzaicina tos ekspertus, kuri veica sākotnējo vai vidusposma attiecīgā pētniecības pieteikuma zinātniskās kvalitātes vērtēšanu. Ja sākotnējā vai vidusposma attiecīgā pētniecības pieteikuma zinātnisko kvalitāti vērtējušais eksperts atsakās veikt pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanu, padome uzaicina veikt ekspertīzi ekspertam, kurš atlasīts atbilstoši šo vadlīniju 3.1.-3.2. punktā noteiktajai kārtībai.

3.4. Ekspertam nedrīkst būt interešu konflikts attiecībā pret pētniecības pieteikuma īstenotāju un vērtējamo pētniecības pieteikumu. Interesu konflikts tiek atzīts, ja:

- 1) eksperts, viņa radnieki, pārstāvētā institūcija vai institūcijas var gūt materiālu vai cita veida labumu saistībā ar šī pētniecības pieteikuma īstenošanu;
- 2) eksperts ir pēcdoktoranta radnieks, ir bijis pēcdoktoranta zinātniskā darba vadītājs;
- 3) ekspertam ir kopējas publikācijas ar pēcdoktorantu pēdējo 3 gadu laikā (par kopēju publikāciju netiek uzskatīta publikācija, kura ir tapusi vairāk nekā 5 zinātnisko institūciju sadarbības rezultātā un eksperts vai pēcdoktorants nepārstāv publikācijas vadošā autora zinātnisko institūciju);
- 4) eksperts ir piedalījies kopēju zinātnisko projektu īstenošanā ar pēcdoktorantu pēdējo 3 gadu laikā (par kopēju projektu netiek uzskatīts projekts, kurš ir īstenots vairāk nekā 5 zinātnisko institūciju sadarbības rezultātā un eksperts vai pēcdoktorants nepārstāv projekta koordinējošo zinātnisko institūciju);

³ 18. Lai izvērtētu pētniecības pieteikumu zinātnisko kvalitāti, finansējuma saņēmējs nodrošina atbilstošu Eiropas Komisijas ekspertu datubāzē iekļautu ekspertu atlasī, izmantojot šādus atlasī kritērijus:

18.1. ekspertam ir doktora zinātniskais grāds;

18.2. eksperta zinātniskā kvalifikācija atbilst konkrētā pētniecības pieteikuma zinātnes nozarei vai apakšnozarei;

18.3. eksperta līdzšinējā vērtēšanas kompetence un darba pieredze atbilst konkrētā pētniecības pieteikuma zinātnes nozarei vai apakšnozarei;

18.4. eksperts izvērtējumu veic neatkarīgi, viņš nepārstāv pētniecības pieteikuma iesniedzēja institūciju un viņa darbībā nav tādu apstākļu, kas varētu izraisīt interešu konfliktu.

- 5) eksperts atzīst jebkura cita veida personīgu attieksmi pret pēcdoktorantu, kas var apšaubīt viņa vērtējuma objektivitāti.

Eksperts apliecina interešu konflikta neesamību, kā arī apliecina, ka informācija saistībā ar pētniecības pieteikuma saturu un tā vērtēšanu ir konfidenciāla un nevar tikt izpausta trešajām personām vai tikt izmantota eksperta paša interesēs. Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes ekspertīze ir anonīma attiecībā pret pētniecības pieteikuma īstenotāju un jebkurām trešajām personām. Eksperta vārds, zinātniskais grāds un pārstāvētā organizācija ir zināma pārējiem ekspertiem, kuri vērtē attiecīgo pētniecības pieteikumu pēc pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes individuālās vērtēšanas pabeigšanas un pirms konsolidētā vērtējuma veikšanas.

4. Procedūra

4.1. Pirms pētniecības pieteikuma ziņojums tiek nodots ekspertiem vērtēšanai, tiek veikta vērtēšana par pētniecības pieteikuma atbilstību administratīvajiem un atbilstības kritērijiem: iesniegtais ziņojums ir aizpildīts atbilstoši ziņojuma aizpildīšanas veidlapai, ziņojumam ir pievienoti visi nepieciešamie pielikumi, un, vai ar saimniecisku darbību nesaistīts pētniecības pieteikums noslēgumā atbilst MK noteikumu 2.1. un 2.4. apakšpunktā minētajiem kritērijiem. Atbilstības vērtēšanu veic tiem ar saimniecisku darbību nesaistītiem pētniecības pieteikumiem, kuriem par iepriekšējo kalendāro gadu nav veikts atbilstības pētniecības organizācijas definīcijai izvērtējums.

4.2. Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšana notiek atbilstoši šīm vadlīnijām. Eksperts ir tiesīgs konsultēties ar padomi jebkurā jautājumā saistībā ar vērtējamo pētniecības pieteikumu vai vērtēšanas procedūru.

4.3. Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšana var notikt attālināti, izmantojot padomes POSTDOC informācijas sistēmu. Informācijas sistēma satur šīs vērtēšanas vadlīnijas, iesniegtos un vērtējamos pētniecības pieteikumu ziņojumus par īstenošanas progresu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes izvērtēšanā, nodrošina vērtējumu procedūras veikšanu un vērtējumu saglabāšanu, kā arī ekspertu savstarpējo komunikāciju un komunikāciju ar padomi.

4.4. Padome uzaicina izvēlētos ekspertus veikt konkrētu pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes ekspertīzi. Uzaicinot ekspertu veikt konkrēta pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes ekspertīzi, viņam tiek nosūtīta šāda informācija angļu valodā:

- 1) pēcdoktoranta vārds, uzvārds,
- 2) institūcija, kurā tiek veikts pētījums,
- 3) uzaicinājums būt par referentu, ja tas tiek izteikts,
- 4) samaksas apmērs,
- 5) paredzamais ekspertīzes laika grafiks.

Uzaicinot ekspertu vai referentu veikt konkrēta pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes sākotnējo individuālo vai konsolidēto vērtējumu, padome ņem vērā eksperta un referenta zinātnisko kvalifikāciju un aktualitāti.

Saņemot eksperta vai referenta piekrišanu un apliecinājumu par interešu konflikta neesamību un konfidenciālas informācijas neizpaušanu, padome slēdz līgumu ar ekspertu vai referentu un nodrošina viņam piekļuvi POSTDOC informācijas sistēmai. POSTDOC informācijas sistēmā ir iekļauta šāda ekspertiem vai referentiem pieejama informācija:

- 1) MK noteikumi,

- 2) šīs vērtēšanas vadlīnijas,
- 3) pētniecības pieteikuma zinātniskais apraksts (angļu valodā),
- 4) ziņojums un tā pielikumi.

4.5. Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšana sastāv no diviem posmiem:

- 1) katra eksperta sākotnējā individuāla vērtējuma, atbilstoši vērtēšanas kritērijiem,
- 2) ekspertu grupas konsolidēta viedokļa formulēšanas un apstiprināšanas.

4.6. Veicot sākotnējo individuālo vērtējumu, eksperts dod vērtējumu “Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst”, konkrēti un saprotami argumentē savu vērtējumu katrā no vērtēšanas kritērijiem. Pēc abu viena pētniecības pieteikuma sākotnējo individuālo vērtējumu ievietošanas POSTDOC informācijas sistēmā tie, kā arī informācija par ekspertu, ir pieejami abiem ekspertiem.

4.7. Pēc abu viena pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes sākotnējo individuālo vērtējumu ievietošanas POSTDOC informācijas sistēmā referents izstrādā konsolidētā viedokļa projektu, tai skaitā norādot pētniecības pieteikuma plānoto rezultātu sasniegšanas pakāpi pret pētniecības pieteikumā plānoto procentuālā izteiksmē. Otrs eksperts izsaka piekrišanu šim projektam vai arī izsaka iebildumus un savus priekšlikumus vērtējumam un argumentācijai. Pēc iebildumu saņemšanas referents sagatavo jaunu konsolidētā viedokļa projektu. Viedokļa saskaņošana var ietvert vairākas kārtas. Konsolidētais viedoklis tiek uzskatīts par saskaņotu pēc konsolidētā viedokļa saņemšanas POSTDOC informācijas sistēmā un atbilstoša abu ekspertu apliecinājuma parakstīšanas pieņemšanas-nodošanas aktā par ekspertu viedokļu savstarpēju saskaņošanu.

Konsolidētais viedoklis satur vērtējumu, pamatotu argumentāciju katrā no vērtēšanas kritērijiem, kā arī ieteikumus pēcdoktoranta zinātniskās kapacitātes attīstīšanai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma. Argumentācijas daļā katrā no vērtēšanas kritērijiem jānorāda arī pētniecības pieteikuma īstenošanas spēcīgās un vājās puses. Vērtējuma noslēgumā eksperts norāda kopējo vērtējumu, tai skaitā kopējo vērtējumu procentuālā izteiksmē.

4.8. Ja referents un otrs eksperts atzīst, ka to starpā pastāv principiālas domstarpības un nav iespējams panākt pētniecības pieteikuma konsolidēta viedokļa sasniegšanu, viņi par to informē padomi un pārtrauc šī pētniecības pieteikuma tālāku izvērtēšanu.

Padome šādā gadījumā pieaicina trešo ekspertu – strīda izšķirēju. Viņš tiek iepazīstināts ar abu iepriekšējo ekspertu sagatavotajiem sākotnējiem individuālajiem vērtējumiem, referenta izstrādātajiem konsolidētā viedokļa projektiem un otra eksperta iebildumiem. Trešais eksperts sagatavo jaunu konsolidētu viedokli un iesniedz to padomei. Vērtējums katrā no kritērijiem šajā viedoklī nevar pārsniegt individuālajos vērtējumos doto augstāko vai zemāko vērtējumu. Argumentācijai katrā kritērijā ir jāapkopo visu trīs ekspertu viedokļi.

4.9. Konsolidēto vērtējumu padome nosūta pētniecības pieteikuma īstenošanai. Ar šo vērtējumu ir tiesības iepazīties pēcdoktorantam un pētniecības pieteikuma īstenošanai.

4.10. Pamatojoties uz ekspertu veikto novērtējumu par pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātnisko kvalitāti un sasniegšanas līmeni procentuālā izteiksmē, padome pieņem lēmumu par izmaksātā finansējuma atgūšanu atbilstoši līgumam par pētniecības pieteikuma īstenošanu, nosakot šādu finanšu korekciju:

- 1) ja vērtējums procentuālā izteiksmē ir 60% līdz 64% ieskaitot, tad piemēro vienotu likmi 5% apmērā;

- 2) ja vērtējums procentuālā izteiksmē ir 50 % līdz 59 %, piemēro vienotu likmi 10 % apmērā;
- 3) ja vērtējums procentuālā izteiksmē zem 50 %, piemēro vienotu likmi 25 % apmērā.

Ja ir iespējams skaidri noteikt/nošķirt izdevumus, kas ir saistīti ar mērķa vai iznākuma rādītāja nesasniegšanu, tas ir skaidri jādokumentē un attiecīgi korekciju var piemērot arī pret šiem izdevumiem, kas saistīti ar konkrēto pārkāpumu, nevis pret kopējām pētniecības pieteikuma attiecināmajām izmaksām.

4.11. Ja ekspertu veiktajā novērtējumā par otrās, trešās un ceturtās pētniecības pieteikumu atlases kārtas ietvaros atbalstītā pēcdoktoranta īstenotās ārvalstu mobilitātes un mācību atbilstību izvirzītajiem mērķiem, pētījuma tēmai un pētniecības pieteikumā plānotajam apjomam vai pēcdoktoranta iesniegtajā ziņojumā un tā pielikumos ir secināts, ka ārvalstu mobilitāte nav īstenota pētniecības pieteikuma plānotajā apjomā, padome finanšu korekcijas piemērošanu izvērtē, katru gadījumu skatot individuāli atbilstoši šādiem kritērijiem:

- 1) ārvalstu ekspertu sniegtais vērtējums par pētniecības pieteikuma zinātnisko kvalitāti noslēgumā, kā arī ekspertu komentāri;
- 2) pētniecības pieteikuma sasniegtie iznākuma rādītāji;
- 3) pētniecības pieteikumā plānotais un izpildītais, neizpildes iemesli;
- 4) zinātniskās institūcijas sniegto skaidrojumu un tā pamatotību;
- 5) zinātniskās institūcijas savlaicīgi sniegtā informācija par iespējamo problēmsituāciju saistībā ar mobilitātes neiespējamību Covid19 dēļ;
- 6) vai zinātniskā institūcija un pēcdoktorants ir darījis visu iespējamo, lai izpildītu pētniecības pieteikumā plānoto ārvalstu mobilitāti pilnā apjomā.

5. Pētniecības pieteikuma noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtēšanas kritēriji, to skaidrojums

5.1. Dotais trīs kritēriju skaidrojums nav uzskatāms par izsmēlošu vai izslēdzošu, eksperti ir tiesīgi to izprast un piemērot atbilstoši starptautiskajā zinātniskajā sabiedrībā pieņemtajai zinātnisko projektu vērtēšanas praksei un principiem, kā arī adaptēt atbilstoši katrā zinātņu nozarē pieņemtajai praksei.

5.2. Ziņojuma atbilstību vērtēšanas kritērijam eksperts raksturo ar vērtējumu, kam ir šāda nozīme:

Atbilst – kopējais vērtējums procentuālā izteiksmē ir 85 % – 100 % un vairāk. Vērtējumu piešķir, ja pētniecības pieteikums ir īstenots labā vai izcilā zinātniskajā kvalitātē, ir sasniegti vai pārsniegti plānotie mērķi un zinātniskie rezultāti. Ja ir konstatēta atsevišķu rezultātu neizpilde vai citi nenozīmīgi trūkumi, taču esošie zinātniskie rezultāti ir izpildīti labā zinātniskā kvalitātē, piemēram, zinātniskie raksti ir publicēti augstas kvalitātes žurnālos, līdz ar to minētie trūkumi nav ietekmējuši mērķa sasniegšanu. Ja pētniecības pieteikuma vidusposma zinātniskās kvalitātes vērtējumā ir izteikti ieteikumi pieteikuma tālākai īstenošanai, tie ir ņemti vērā vai sniegts argumentēts pamatojums vērā neņemšanai.

Daļēji atbilst – kopējais vērtējums procentuālā izteiksmē ir 25 % – 84 %. Vērtējumu piešķir, ja pētniecības pieteikums ir īstenots pietiekamā zinātniskā kvalitātē, pētniecības pieteikumā plānotie rezultāti ir sasniegti daļēji, kas ir ietekmējuši kopējo pētniecības pieteikuma mērķu sasniegšanu. Ja pētniecības pieteikuma vidusposma zinātniskās kvalitātes vērtējumā ir izteikti ieteikumi pieteikuma tālākai īstenošanai, tie ir ņemti vērā daļēji vai nav ņemti vērā, kā arī pamatojums vērā neņemšanai nav pietiekami argumentēts.

Neatbilst – kopējais vērtējums procentuālā izteiksmē ir 0 % – 24 %. Vērtējumu piešķir, ja pētniecības pieteikums ir īstenots nepietiekamā zinātniskajā kvalitātē, gandrīz pilnībā vai pilnībā nav

sasniegti plānotie rezultāti, līdz ar to pētniecības pieteikuma kopējais mērķis nav sasniegts vai sasniegts nepietiekamā apjomā. Ja pētniecības pieteikuma vidusposma zinātniskās kvalitātes vērtējumā ir izteikti ieteikumi pieteikuma tālākai īstenošanai, tie nav ņemti vērā, kā arī nav sasniegts argumentēts pamatojums.

Veicot vērtēšanu un ekspertiem piemērojot kritērijus, jāņem vērā attiecīgā pētījumu virziena specifika, un it sevišķi tas, vai ir pieteikts fundamentāls vai rūpniecisks pētījums.

5.3. Zinātniskā kvalitāte

Ekspertam jāizvērtē:

- 1) Vai pētniecības pieteikumā plānotie mērķi (tai skaitā RIS3 izaugsmes prioritātēm vai viedās specializācijas jomai) un rezultāti (tai skaitā zinātniskie raksti, jauni produkti un tehnoloģijas) uz pieteikuma noslēguma brīdi ir sasniegti un vai pētniecības periodā⁴ tos ir iespējams sasniegt (ja attiecināms). Ja pētniecības pieteikuma mērķis un rezultāti ir sasniegti daļēji vai nav sasniegti pilnībā un tos nav iespējams sasniegt pētniecības periodā, norāda vērtējumu, cik lielā mērā tie ir sasniegti un vai to nesasniegšana ir pamatota;
- 2) Vai sasniegtie pētniecības rezultāti ir skaidri un nepārprotami, to zinātniskā kvalitāte ir atbilstoša, ņemot vērā sasniegto rezultātu zinātnisko vērtību, novitātes līmeni un inovācijas pakāpi, tajā skaitā:
 - pētniecības pieteikumā veiktās darbības un sasniegtie rezultāti ir zinātniski kvalitatīvi un inovatīvi;
 - zinātniskajā rakstā⁵ iekļautā informācija atbilst pētniecības pieteikuma mērķim un saturam;
 - pētniecības pieteikuma īstenošanas ietvaros izstrādātais produkts vai tehnoloģija atbilst

⁴ Pētniecības pieteikuma pēcnosaukuma periodā (5 gadi pēc noslēguma maksājuma saņemšanas, bet ne vēlāk kā 31.12.2023.) pieļaujams sasniegt šādus pētniecības rezultātus (iznākuma rādītājus):

1) Zinātnisko rakstu skaits, kuru izstrādei un publicēšanai sniegts atbalsts pētniecības pieteikuma ietvaros;

2) tehnoloģiju tiesības;

3) intelektuālā īpašuma licences līgumi.

Iznākuma rādītājs: Zinātnisko rakstu skaits, kuru izstrādei un publicēšanai ir sniegts atbalsts (zinātnisko rakstu skaits) -

Zinātniskā raksta publicēšana (iznākuma rādītāja pilnvērtīga atbilstība definīcijai) nodrošināma pētniecības pieteikuma īstenošanas laikā vai tā pēcnosaukuma periodā, bet ne vēlāk kā līdz 31.12.2023.

Iznākuma rādītājs: Jauno produktu un tehnoloģiju skaits, kas ir komercializējami un kuru izstrādei sniegts atbalsts, (skaits) - pētniecības pieteikuma īstenošanas laikā vai ne vēlāk kā piecu gadu laikā pēc pēdējā maksājuma veikšanas (konkrēts galējais termiņš noteikts attiecīgās pētniecības pieteikumu atlases kārtas ietvaros) nodrošināta projekta rezultātu ilgtspēja, sniedzot ieguldījumu inovācijas sistēmas attīstībā atbilstoši vienam vai vairākiem šādiem ieguldījumu veidiem:

- ar prototipu saistīto tehnoloģiju tiesību aizsargāšanas nodrošināšana;

- ar prototipu saistīta intelektuālā īpašuma licences līguma noslēgšana;

- prototipa pilnveide, lai to ieviestu ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā (šajā gadījumā prototipa pilnveidei uzskaitot prototipa tehnoloģijas gatavības līmeņa augstāko vērtību specifiskā atbalsta mērķa līmenī, t.i., ja prototipa pilnveide, lai to ieviestu ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā tiek nodrošināta īstenojot pētniecības projektu šī paša pasākuma vai cita 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākuma ietvaros, iznākuma rādītājs ar konkrētu tehnoloģijas gatavības līmeni kā sasniegts tiek uzskaitīts tikai vienu reizi).

⁵ Rādītājs uzskatāms par sasniegtu, ja pēcdoktorantūras pētniecības pieteikumu ietvaros iesaistītie pēcdoktoranti izstrādā zinātnisko rakstu individuāli vai ir kā vieni no zinātniskā raksta līdzautoriem.

jauna produkta⁶ vai jaunas tehnoloģijas⁷ definīcijai. Atbilstību jauna produkta vai tehnoloģijas definīcijai vērtē, ņemot vērā:

- a) tirgū esošo produktu vai tehnoloģiju analogu un pētniecības pieteikuma ietvaros izstrādātā prototipa mērķa tirgus un parametru salīdzinājumu: funkcionālais raksturojums, izmantošanas veids, tehniskā specifikācija, sastāvdaļas, materiāli, programmatūra, pašizmaksa;
- b) pētniecības pieteikuma ietvaros izstrādātā jaunā produkta / tehnoloģijas prototipa komercializācijas potenciālu, ko raksturo tehnoloģijas gatavības līmenis (TRL) un inovācijas pakāpe;

4) Vai ir paredzēti konkrēti pasākumi sasniegto rezultātu ilgtspējas nodrošināšanai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma un tie ir reālistiski (piemēram, vai ir plānota jaunizveidotās darba vietas uzturēšana, vai un kā ir plānota pētniecības pieteikuma zinātniskā virziena attīstība pēc pieteikuma noslēguma, vai plānots iegūt ar prototipu saistītus intelektuālā īpašuma licences līgumus (ja attiecināms)⁸ u.c.).

5.4. Sociālekonomiskā ietekme

Ekspertam jāizvērtē:

- 1) sasniegto pētniecības rezultātu sociālā un ekonomiskā ietekme RIS3 noteikto tautsaimniecības

⁶ Jauns produkts: Izstrādātu jaunu produktu (preces vai pakalpojumi, kuri ir pilnīgi jauni vai kuriem ir uzlabotas funkcionālās īpašības vai mainīts paredzamais lietošanas veids (tai skaitā mainīti vai uzlaboti tehniskie parametri, sastāvdaļas, materiāli, pievienotā programmatūra, lietotājiem draudzīgas īpašības)) skaits, kam nodrošināta zināšanu un tehnoloģiju pārnese (t.i., noteiktu zināšanu, ražotprasmes un tehnoloģiju nodrošina no izstrādātāja lietotājam ražošanas vai lietošanas vajadzībām) vai projekta izstrādes ieviešanas ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā.

Par jaunu produktu neuzskata:

- kādas procesa daļas izmantošanas pārtraukšanu;
- kapitāla aizvietošanu vai ekstensīvu palielināšanu (izmantotajiem moduļiem identisku moduļu iegāde, nebūtiski paplašinājumi, iekārtu un programmatūras atjauninājumi). Jaunām iekārtām vai paplašinājumiem jābūt ar būtiskiem specifikācijas uzlabojumiem;
- komponentu cenu maiņas dēļ radušās izmaiņas (produkta cenas vai ražošanas procesa produktivitātes izmaiņas nav produktu inovācija, piemēram, datoru ražošanā, samazinoties mikroshēmas cenai, tā paša datora modeļa pārdošanas cenu samazinājums);
- produktu pielāgojumus konkrētām vajadzībām (piemēram, produkta pielāgošana klienta vajadzībām, kas neizraisa tādas jaunā produkta funkcionālo vai tehnisko īpašību izmaiņas, kuras nodrošina augstāku jaunā produkta konkurētspēju salīdzinājumā ar esošiem produktiem);
- ikdienas, sezonas un cikliskas izmaiņas un uzlabojumus (piemēram, apģērbu ražošanā jaunas sezonas kolekcija nav uzskatāma par inovāciju);
- dizaina izmaiņas (tajā skaitā garša un smarža), kas nemaina funkcijas, lietojumu vai tehniskās īpašības;
- citu ražotāju preču vai procesu tālākpārdošanu;
- uzlabojumus tirgvedības veicināšanai (tai skaitā estētiskas izmaiņas);
- organizatorisko procesu uzlabošanu komersanta darbībā.

⁷ Jauna tehnoloģija – tehnoloģija, kas atbilst Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 26. jūnijs, Nr. L 187) 2. panta 114. punktā noteiktajai definīcijai, t.i. ir jauna un sevi vēl nepierādījusi tehnoloģija salīdzinājumā ar nozarē sasniegto tehnisko līmeni, kura ir saistīta ar tehnoloģiskās vai rūpnieciskās neizdošanās risku un nav esošās tehnoloģijas optimizācija vai uzlabošana.

⁸ Ņemot vērā to, ka jauno produktu un tehnoloģiju rezultātu ilgtspēja nodrošināma, atbilstoši vienam vai vairākiem šādiem ieguldījumu veidiem:

- ar prototipu saistīto tehnoloģiju tiesību aizsargāšanas nodrošināšana;
- ar prototipu saistīta intelektuālā īpašuma licences līguma noslēgšana;
- prototipa pilnveide, lai to ieviestu ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā (šajā gadījumā prototipa pilnveidei uzskaitot prototipa tehnoloģijas gatavības līmeņa augstāko vērtību specifiskā atbalsta mērķa līmenī, t.i., ja prototipa pilnveide, lai to ieviestu ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā tiek nodrošināta īstenojot pētniecības projektu šī paša pasākuma vai cita 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākuma ietvaros, iznākuma rādītājs ar konkrētu tehnoloģijas gatavības līmeni kā sasniegts tiek uzskaitīts tikai vienu reizi).

- transformācijas virzienu, prioritāšu vai viedās specializācijas jomu īstenošanā;
- 2) sasniegto pētniecības rezultātu izplatīšanas un pārneses pasākumu (tai skaitā zināšanu un tehnoloģiju pārneses) ietekme uz pētniecības pieteikuma īstenoāja, sadarbības partnera (ja attiecināms), tautsaimniecības attīstības un sabiedrības vajadzību nodrošināšanu;
 - 3) sasniegto pētniecības rezultātu ietekme uz pēcdoktoranta tālāko izaugsmi un zinātniskās kapacitātes pieaugumu;
 - 4) pētniecības pieteikuma ieguldījums starptautiskās sadarbības veicināšanā pētniecībā;
 - 5) īstenoto komunikācijas darbību un sabiedrības iesaistīšanas atbilstība mērķauditorijas vajadzībām.

5.5. Īstenošanas kvalitāte

Ekspertam jāizvērtē:

- 1) Pētniecības pieteikuma veikšanai izlietoto finanšu resursu atbilstība pētījumā paveiktajam darba apjomam un sasniegtajiem rezultātiem;
- 2) pētniecības pieteikuma īstenošanā veikto darbību (aktivitātes, *work packages*), uzdevumu (*tasks*), nodevumu (*deliverables*) un atskaites punktu (*milestones*) atbilstība pētniecības pieteikuma 4. pielikuma "Zinātniskais apraksts/Research proposal" 3.1. sadaļā un laika diagrammā plānotajam. Eksperts tostarp vērtē, vai pētniecības pieteikuma īstenošanas periodā iespējams sasniegt vēl plānotos pētniecības rezultātus;
- 3) Resursu un rezultātu vadības sistēmas atbilstība pētniecības pieteikuma mērķim (-iem), tostarp kvalitātes un risku pārvaldība;
- 4) Pēcdoktoranta īstenošanās ārvalstu mobilitātes un mācību atbilstība izvirzītajiem mērķiem, pētījuma tēmai un pētniecības pieteikumā plānotajam apjomam;
- 5) Sadarbības kvalitāte – partneru funkciju un atbildības sadalījums, ieguldījums pētniecības pieteikuma mērķu sasniegšanā (ja attiecināms).

Katra eksperta sākotnējā individuālā vērtējuma forma

Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtējuma eksperta sākotnējais individuālais vērtējums

Pētniecības pieteikuma Nr.	
Pētniecības pieteikuma nosaukums	

Eksperts	<i>Vārds, Uzvārds, Grāds, Institūcija</i>
----------	---

Kritērijs	Argumentācija, komentāri	Vērtējums
Zinātniskā kvalitāte	<p>Stiprās puses:</p> <p>Vājās puses:</p> <p>Ieteikumi: Pēcdoktoranta zinātniskās kvalitātes attīstībai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma.</p>	Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst
Sociālekonomiskā ietekme	<p>Stiprās puses:</p> <p>Vājās puses:</p> <p>Ieteikumi: Pēcdoktoranta zinātniskās kapacitātes attīstībai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma.</p>	Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst
Īstenošanas kvalitāte	<p>Stiprās puses:</p> <p>Vājās puses:</p> <p>Ieteikumi: Pēcdoktoranta zinātniskās kapacitātes un prasmju attīstībai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma.</p>	Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst
Datums		

Ekspertu grupas konsolidētā viedokļa forma

Pētniecības pieteikumu noslēguma rezultātu zinātniskās kvalitātes vērtējuma ekspertu grupas konsolidētais viedoklis

Pētniecības pieteikuma Nr.	
Pētniecības pieteikuma nosaukums	

Eksperti	<i>Vārds, Uzvārds, Grāds, Institūcija Tiek norādīts, kurš ir referents</i>
----------	--

Kritērijs	Argumentācija, komentāri	Vērtējums
Zinātniskā kvalitāte	<p>Stiprās puses:</p> <p>Vājās puses:</p> <p>Ieteikumi: Pēcdoktoranta zinātniskās kvalitātes attīstībai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma.</p>	Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst
Sociālekonomiskā ietekme	<p>Stiprās puses:</p> <p>Vājās puses:</p> <p>Ieteikumi: Pēcdoktoranta zinātniskās kapacitātes attīstībai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma.</p>	Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst
Īstenošanas kvalitāte	<p>Stiprās puses:</p> <p>Vājās puses:</p> <p>Ieteikumi: Pēcdoktoranta zinātniskās kapacitātes un prasmju attīstībai pēc pētniecības pieteikuma noslēguma.</p>	Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst
Kopējais vērtējums		Atbilst/Daļēji atbilst/Neatbilst Vērtējums procentuālā izteiksmē: ... %

Datums	
--------	--